

РЕШЕНИЕ

№ 16912

гр. София, 04.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 38 състав, в публично заседание на 09.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ивета Стефанова

при участието на секретаря Елена Георгиева, като разгледа дело номер **5075** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 28 от Закона за хазарта (ЗХ).

Образувано е по жалба на „Ц.Б.С-2009“ ООД срещу мълчалив отказ на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите за издаване на акт за прихващане и възстановяване на недължимо платени суми по подадено от дружеството искане № 26-Ц-137 от 07.03.2024 г. По поддържаните оплаквания за материална незаконосъобразност на атакувания акт се претендира отмяната му, решаване на спора по същество и присъждане на деловодните разноски.

Ответникът – изпълнителният директор на Национална агенция за приходите (НАП), оспорва жалбата. С отричащи основателността ѝ доводи моли да бъде отхвърлена. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Жалбата е допустима, но неоснователна.

„Ц.Б.С-2009“ ООД е титуляр на лиценз за организиране на хазартни игри с игрални автомати за обект с адрес: [населено място], [улица], със срок на действие 10 години, видно от издаденото от НАП Удостоверение № 000030-8140/29.09.2023 г. Лицензът е валиден до 02.04.2031 г.

От представените по делото Декларация за дължимата еднократна част от таксите по чл. 30 от ЗХ, подадена на 21.02.2024 г. и платежно нареждане от същата дата се установява, че дружеството е декларирало и внесло сумата от 217500 лева – такса по чл. 30, ал. 6 ЗХ за поддържане на процесния лиценз за организиране на хазартни игри.

На основание чл. 129, ал. 1 ДОПК „Ц.Б.С-2009“ ООД е сезирало изпълнителния директор на НАП с искане вх. № 26-Ц-137/07.03.2024 г. за възстановяване на горепосочената сума като недължимо платена.

В законоустановения 14-дневен срок и към момента на приключване на устните състезания ответникът не се е произнесъл по депозираното пред него искане. Правното бездействие на административния орган е формирало атакуем по реда на АПК мълчалив отказ по смисъла на чл. 58, ал. 1, вр. с чл. 21, ал. 1 от кодекса, предмет на настоящия съдебен контрол.

Извършената в изпълнение на чл. 168 АПК служебна проверка констатира, че оспореното волеизявление не е засегнато от отменително основание по чл. 146 АПК.

По аргумент от разпоредбата на чл. 17, ал. 1, т. 16 ЗХ компетентен да се произнесе по въпросното искане е изпълнителният директор на НАП. Бидейки органът, осъществяващ дейността по издаване и продължаване на лицензите за организиране на хазартни игри, натоварен с правомощия да се произнася и по други въпроси в областта на хазарта и свързаните с него дейности, нему принадлежат функциите по контрол относно правилното определяне и събирането на дължимите такси, включително компетентността да издаде акт с поисканото от оспорвания съдържание (вж. и нормата на чл. 7, ал. 1 от Закона за държавните такси). В този контекст въпросът за правомощието на изпълнителния директор на НАП да разпореди възстановяване на недължимо платени такси по ЗХ е разрешен еднозначно в практиката на Върховния административен съд по идентични спорове.

Спорът по делото се концентрира върху приложението на материалния закон. Предметът му е очертан от противоречието в позициите на страните по въпроса за осъществяването на елементите от фактическия състав за възстановяване на заплатената от лицензианта държавна такса по чл. 30, ал. 6 ЗХ в размер на 217 500 лв.

Към момента на лицензирането на жалбоподателя за конкретния обект разпоредбата на чл. 30, ал. 6 ЗХ предвижда, че за издаване и поддържане на лиценз за игри с игрални автомати, чийто срок на действие е 10 години, се събира еднократна държавна такса в размер на 100 000 лв. Заплащането на тази такса е изключено по силата на чл. 30, ал. 7 ЗХ - за хазартните игри, които се облагат с алтернативен данък по Закона за корпоративното подоходно облагане (в чийто обхват попада разглежданата по аргумент от чл. 242, ал. 1 ЗКПО), се събират само таксите по ал. 1.

В „Държавен вестник“, бр. 108 от 30.12.2023 г., е обнародван Законът за държавния бюджет на Република България за 2024 г. С § 18 - § 23 от Преходните и заключителните разпоредби към него са направени съответни изменения в ЗХ – с § 18, т.2 е изменен чл. 30, като с б."д" се отменя ал. 7. Законодателната промяна, в сила от 01.01.2024 г., регламентира, че за поддържане на лиценз за игри с игрални автомати със срок на лиценз 10 години се събира еднократна държавна такса в размер на 150 000 лв., когато игрите са организирани в населени места до 500 000 жители, и в размер на 300 000 лв., когато игрите са организирани в населени места над 500 000 жители. Съгласно § 22, ал. 1 ПЗР на ЗДБ, организаторите на хазартни игри с игрални автомати с лицензи, издадени преди 01.01.2024 г. (каквто е процесният случай), дължат таксата по чл. 30, ал. 6 ЗХ в размер, определен по посочената формула: $A = B/C \times D$, където А е дължимата еднократна част от таксата, В е еднократната част от таксата по чл. 30, ал. 3 ЗХ, С е общият брой месеци от срока на действие на издадения на организатора лиценз, а D е броят месеци на действие на лиценз, оставащи след 1 януари 2024 г. Според ал. 2 на същата разпоредба в случай, че срокът на действие на лиценз в месеци след 1 януари 2024 г. не изтича в края на календарен месец, определянето на общия брой месеци от срока на действие на издадения на организатора лиценз за целите на изчисляване на дължимата еднократна част от таксата по ал. 1 се закръглява надолу до края на предходния календарен месец. Текстът на ал. 3 въвежда изискване дължимата еднократна част от таксата, определена по ал. 1, да се декларира и внесе в срок до 28 февруари 2024 г. при условията и по реда на чл. 92 ЗХ, като образецът на декларацията се утвърждава от министъра на финансите в срок до 31 януари 2024 г. С § 19 - § 22 ПЗР на ЗДБ е придадено обратно действие на

приетите изменения на чл. 30 ЗХ, съгласно които увеличените размери на еднократните държавни такси за лицензи са приложими и за организаторите на хазартни игри с лицензи, издадени преди 01.01.2024 г.

В изпълнение на цитираните нормативни изменения жалбоподателят, притежаващ 10-годишен лиценз, е декларирал и заплатил сума в размер на 217 500 лв., представляваща таксата по чл. 30, ал. 6 ЗХ за месеците до края на действието на изданието му лиценз след 01.01.2024 г. Между страните не е спорно, че стойността на дължимата такса е заплатена пропорционално при спазване на формулата на § 22 от ПЗР на ЗДБ за 2024 г. – за оставащите месечни вноски от 01.01.2024 г. до края на лицензионния период.

Страните не спорят по размера на платената сума, нито за начина на нейното формиране. Спорът е относно дължимостта на определената такса. Отричането ѝ от жалбоподателя почива на аргумента, че макар и законоустановена, нормите, които я регламентират са противоконституционни.

Възражението е неоснователно. Таксите и техните размери са установени със закон, което съответства на разпоредбата на чл. 60, ал. 1 вр. ал. 2 от Конституцията на Република България (КРБ). Дали с въвеждането на допълнителна такса се нарушава принципът на свободна стопанска инициатива и се създава нестабилна стопанска среда е въпрос на целесъобразност на конкретното законодателно решение, но не и на противоположност на процесната такса. Придаването на обратно действие на нормата, предвиждаща заплащане на държавна такса в по-висок размер, противно на твърденията на оспорващия, няма противоконституционен характер, ако преследва легитимна цел, в случая справедливо преразпределение на приходите от дейността и разходите за осъществяване на надзора върху нея.

Нespoделима е в този смисъл защитната теза на дружеството за несъответствие на нормите на §18 - § 23 ПЗР към ЗДБ-2024 г. с КРБ. Според виждането на Конституционния съд, застъпено в Решение № 5 от 11.05.2017 г. по к. д. № 12 от 2016 г., мярката „...е средство за справедливо разпределение на разходите в обществото между тези, които в определена степен са привилегирани за своите приходи и следва да понесат и полагащите им се тежести. Никой не е защитен от такава тежест и нейното налагане, дори да има обратно действие въвеждащата я норма, не е задължително нарушаване на правната сигурност. Когато със законодателната промяна се преследва легитимна цел, за постигането на която са предвидени разумно обосновани средства, преценката за правилността на такова решение е изцяло на законодателя.“ В цитираното решение Конституционният съд приема, че „...Както в правната доктрина, така и в съдебната практика се прави разграничение между обратно действие на закона, когато той преурежда юридическите факти от момента на тяхното проявление до завършен фактически състав, с който приключва едно правоотношение /ретроактивност *stricto sensu*/, и случаите, когато нововъведен правен режим преурежда за в бъдеще заварени правоотношения, които не са приключили /привидна, несъщинска ретроактивност - незабавно прилагане на закона/. В своята практика Конституционният съд подчертава, че правилото за неретроактивност е проява на конституционните принципи за правова държава и законност, като приема, че "...хипотезата на прилагане на новия закон към заварено правоотношение не е равнозначна на обратно действие на новия закон (Решение № 12 от 11.11.2010 г., Решение № 9 от 1996 г., Решение № 10 от 2011 г.). Конституцията не съдържа забрана за обратно действие на правните норми във всички области на правото, а тя произтича от върховенството на правото като конституционен принцип (чл. 4, ал. 1 от Конституцията) и е приложима към хипотезите на ретроактивност *stricto sensu*, когато се нарушава доверието в правната система, правната сигурност и придобити права. Изрична забрана в този смисъл се съдържа единствено в чл. 5, ал. 3 от Конституцията по отношение на

наказателните закони, които предвиждат нови или по-тежки санкции от отменените. Не е изключен ретроактивен ефект на закона в гражданскоправните отношения и той може да бъде обоснован с публичен интерес, особено ако става дума за правни норми, приети в процес на трансформиране на ценностния фундамент на обществото. Докато ретроактивност *stricto sensu* е допустима само по изключение, несъщинска ретроактивност е по правило възможна, когато законодателните цели не могат да бъдат надхвърлени от интереса на индивида в продължаващото действие на предишния закон. Незабавното прилагане на закона е съвместимо с принципа на закрила на правната сигурност, когато е подходящо и необходимо, за да бъде постигната преследваната от закона цел и се остане в границите на разумно приемливото при цялостно балансиране на "излъганото доверие" и значимостта и спешността на основанията за законодателните промени."

В конкретния случай правилото на § 22, ал. 1 ПЗР на ЗДБ на РБ за 2024 г. се отнася до действие на законова норма върху заварени правоотношения, юридическите факти по които са настъпили до влизането в сила на закона, но не са завършили действието си, т.е. върху висящи правоотношения. Задължението да се внесе допълнителна сума до достигане на пълния увеличен размер на таксата касае оставащите времеви предели на валидност на лиценза до 02.04.2031г., без да засяга предхождания 01.01.2024 г. период на действието му. Следователно не са налице основания за възстановяване на платената от жалбоподателя такса по чл. 30, ал. 6 ЗХ, вр. § 22 ПЗР на ЗДБ. Същата е била заплатена на валидно правно основание, като при подаване на искането отсъстват предпоставки, обуславящи частично или цялостно отпадане на нейната дължимост.

Несъстоятелен е и доводът на организатора на хазартни игри, черпен от нарушено право на притежание по смисъла на чл. 1 от Протокол № 1 към Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи. Уредбата на защитата на собствеността, на която се позовава оспорваният, установява изрично и приоритетно правото на държавата да въведе такива закони, каквито сметне за необходими за осъществяването на контрол върху ползването на притежанията в съответствие с общия интерес или за осигуряване плащането на данъци или други постъпления или глоби.

Доколкото с определение на Съда на Европейския съюз от 03.07.2025 г. по съединени преюдициални дела С-687/24 и С-688/24 е прието, че отправените преюдициални запитвания във връзка с казуса са явно недопустими, обсъждането на релевираните в тази насока доводи в жалбата е недължимо.

Изложеното мотивира съда да отхвърли оспорването.

Изходът на делото обуславя право на разноски за процесуална защита в полза на ответника – чл. 143, ал. 3 АПК. Своевременно заявените и дължими на НАП разноски за юрисконсултско възнаграждение са в размер на 200 лева, определен съобразно чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, чиято еурова равностойност възлиза на 102,26 евро.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. последно, Административен съд – София-град, 38 състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на „Ц.Б.С-2009“ ООД срещу мълчалив отказ на изпълнителния директор на Национална агенция за приходите за издаване на акт за прихващане и възстановяване на недължимо платени суми по искане вх. № 26-Ц-137 от 07.03.2024 г.

ОСЪЖДА „Ц.Б.С-2009“ ООД да заплати на Национална агенция за приходите сумата от 102.26 евро разноси по делото.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: